

ZPRÁVA Z KONFERENCE VÝZKUMNÉ SKUPINY IPSA PRO POLITICKOU KOMUNIKACI

DOI: 10.5817/PC2012-4-381

Ve dnech 8. a 9. listopadu 2012 se v Brně konala konference Political Communication Sessions výzkumné skupiny IPSA pro politickou komunikaci (neboli RC 22). Jednalo se o první akci tohoto typu v České republice, kterou spolu s RC 22 organizovala katedra politologie a Mezinárodní politologický ústav FSS.

V Brně se v listopadu sešlo na čtyřicet odborníků v oblasti politické komunikace z Velké Británie, Dánska, Brazílie, Turecka, Maďarska, Polska, České republiky a dalších zemí. Během dvou dnů se sešli v celkem sedmi panelech, kde zazněla celá řada zajímavých příspěvků, ve kterých autoři představili poznatky ze současného výzkumu politické komunikace. Mnohé z nich vyvolaly podnětnou debatu. Často také poukázaly i na problémy a výzvy, se kterými se v této disciplíně můžeme setkat. Politická komunikace je výrazně multidiscipinárním oborem, který obsahuje opravdu širokou škálu témat. I s ohledem na komplexnost disciplíny byly panely organizovány co nejvíce tematicky a zároveň pokryly celou řadu zajímavých a aktuálních výzkumných oblastí.

Konferenci ve čtvrtek 8. listopadu za organizační tým zahájil Roman Chytilík na úvod speciálního panelu o politické komunikaci na sociálních sítích, ve kterém bylo dále prezentováno první kolo výzkumu mezinárodního týmu, který v Brně reprezentovali Vita Dreijere a Norbert Merkovity. Jejich výzkum se zabýval interaktivitou e-mailové komunikace veřejnosti s poslanci. Prezentovány byly výsledky z Pobaltí, Maďarska, Chorvatska a také z Austrálie, Kanady, Nového Zélandu a Velké Británie.

Další panel, jemuž předsedal Otto Eibl, se věnoval politice, volbám a mediálnímu diskurzu. Nuno Coimbra Mesquita uvedl analýzu relevantnosti vlivu médií na brazilské občany jako politické aktéry, například v oblasti politické participace nebo vědomostí o politice. Jan Kovař a Kamil Kovař se zaměřili na výzkum témat, které dominují v médiích před volbami do Evropského parlamentu. Eleni Theodora Psyllakou, společně s Aikaterini Nikolopoulou a Marii Tsachli na příkladě Řecka představily mediální diskurz a formování identity v rámci kontextu ekonomické krize. Nilyufer Hamid-Turksoy prezentovala analýzu editorialů v britském tisku se zaměřením na pokrytí témat souvisejících s Tureckem.

Ve stejnou dobu probíhal panel zabývající se novými výzvami v oblasti politické komunikace, kterému předsedal Roman Chytilík. Juliano Domingues-Da-Silva zde představil narativní analýzu zaměřenou na aktéry v rámci rozhodnutí brazilské vlády zavést reformy v oblasti digitální televize. Robert P. Ormrod zde uvedl svůj triadický model politické výměny v rámci politického marketingu na případu snahy dánské sociální demokracie zavést poplatky za průjezd Kodaní. Příspěvek Lenky Hrbkové a Jozefa Zagrapana byl kritickým zhodnocením funkcionální teorie politických kampaní W. Benoita na případu slovenských předvolebních televizních debat. Sigge Winther Nielsen představil základní koncepty brandingů a ve svém příspěvku se věnoval značce sociálních demokratů v Dánsku.

V pátek se konaly další čtyři panely. V panelu, kterému předsedal Jakub Macek, se přednášející věnovali vztahu politiky a médií. Na úvod se Suzanne Franks zabývala způsobem, jakým média zachycují a zprostředkovávají humanitární krize. Wojciech Lewandowski se zabýval vztahem politiky a komiksů. Politický monolog v komiksu byl v období války používán jako součást propagandy. Na druhé straně komiks může využívat

politický dialog, jenž podporuje kritický přístup například k politickým ideologiím. Předseda RC 22 Óscar G. Luengo se spolu s Javierem G. Marínem ve své prezentaci věnoval způsobům, jakým španělské televize zobrazovaly terorismus ETA, přičemž závěrem analýzy je skutečnost, že kontroverzní témata disponují více ideologickým mediálním pokrytím. Na závěr panelu Dominic Wring shrnul průběh britského skandálu s odposlechy bulvárního listu News of the World a zhodnotil jeho politický dosah.

Panel o institucionální/vládní komunikaci vedla Anna Matušková. V úvodu Ekmel Gecer představil trendy politické komunikace v Turecku na případu AKP. Za nejvýraznější z nich lze dle autora považovat silnou personalizaci a amerikanizaci politické komunikace. Rubén Tamboleo García ve svém příspěvku hodnotil komunikační strategii španělského ministerského předsedy Rajoye. Špatnou komunikaci premiéra s veřejností označil za jeden z hlavních zdrojů rychlé ztráty jeho popularity. Suzanna Pshizova hovořila o tzv. managementu politiky, ke kterému dochází v současném Rusku. Konceptem managementu politiky popsala proces, ve kterém ruští spin doktoři a političtí technokraté postupně ovládají celý politický proces. Vzniká tak vlivná vrstva mimo oficiální politické struktury. Na závěr panelu představily Denisa Kasl Kollmannová s Annou Matuškovou svůj výzkumný design k plánovanému výzkumu komunikace vlády Petra Nečase. Cílem jejich plánovaného projektu je systematická analýza způsobů a nástrojů komunikace, identifikace cílů, hlavních témat a politik a efektivity využitých strategií.

Dominic Wring vedl panel zabývající se volbami a komunikací v kampaních. Ian Lamond představil obsahovou analýzu britských volebních programů mezi lety 1966–2010, v níž se zaměřil na vývoj vnímání kultury a umění v programatice politických stran. Gersende Blanchard a Stephanie Wojcik pomocí dotazníkového šetření zkoumaly, jak

lidé využívají internetové stránky politických stran ke komunikaci na případu francouzských prezidentských voleb. Anna Matušková následně představila design plánovaného výzkumu kampaní v rámci první přímé volby prezidenta ČR. Ve svém příspěvku zhodnotila také možné komplikace, se kterými se podobný výzkum musí vypořádat. Závěr panelu patřil Simonovi Crossovi, který hovořil o vývoji britských předvolebních televizních spotů, které cílí na ženy, od počátku televizní politické reklamy až po současnost.

Poslední panel konference nesl název Akteři, politika, diskurz. Zahájila ho Dilek Kelles analýzou diskurzu politických programů turecké strany práce. Domagoj Bebić a Milica Vučković se zabývali otázkou, zda Facebook může fungovat jako platforma politické debaty a přispět tak k demokratickému deliberativnímu procesu. Z jejich výsledků vyplynulo, že Facebook naopak přispívá ke společenskému cynismu a je místem nekonstruktivní negativní diskuse. Miloš Gregor a Alena Macková prezentovali analýzu proslavů Václava Klause k tématu EU jakožto jednoho z nejdůležitějších a nejčastějších témat, kterému se prezident věnuje. Z jejich dat vyplývá, že s postupem času jsou Klausovy projevy vůči EU více negativní. Kritika a míra kontroverze se stupňuje především ve svém druhém Klausově funkčním období. V posledním příspěvku se Rafal Zimny a Przemyslaw Zukiewicz zabývali vlivem smolenské tragédie na politickou komunikaci v Polsku. Událost se stala dominantním a dobře politicky využitelným tématem volební kampaně v roce 2010.

Výzkumná skupina pro politickou komunikaci byla v rámci IPSA uznána v roce 1984. Cílem skupiny je podpora výzkumu různých forem politické komunikace v komparativním rámci a rozvoj interdisciplinárního přístupu k analýze současných témat spojených s touto výzkumnou oblastí.

*Lenka Hrbková a Jozef Zagrapan
Fakulta sociálních studií Masarykovy univerzity*